

Eksamensveiledning med vurderingskriterier, PPUA vår 2023

1. Introduksjon

Dette dokumentet er en eksamensveiledning med vurderingskriterier for utviklingsoppgaven og tilhørende muntlig eksaminering. Dokumentet tar utgangspunkt i Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag (PPUA) sine til enhver tid gjeldende læringsutbytter (herunder kandidatens *kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse*) etter bestått emne (se Studieplan for ditt kull på HiØ sine nettsider) og beskriver PPUA sin sluttvurdering.

Sluttvurderingen består av to deleksamener:

- a) Utviklingsoppgave (skriftlig hjemmeoppgave)
- b) Muntlig eksamen

Eksamenene vurderes med karakterregel A-F og bygger på:

- a) De krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgsolenivå
- b) Læringsutyttebeskrivelsene for studiet

2. Kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier for lærerutdanning ([Nasjonalt råd for lærerutdanning](#) (NRLU))

Symbol	Betegnelse	Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier	Kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier for lærerutdanningene.
A	Fremragende	Høyt kunnskapsnivå. God analytisk evne. Kan bruke kunnskapen selvstendig.	Har solide kunnskaper, og en særlig god evne til selvstendig bruk av kunnskap. Viser høyt refleksjonsnivå i forhold til læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.
B	Meget god	God oversikt over kunnskapsfeltet. Kan bruke kunnskapen selvstendig.	Har meget gode kunnskaper og meget god evne til selvstendig bruk av kunnskap. Viser en meget god evne til refleksjon over læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.
C	God	Kan gjøre greie for de viktigste elementene i fagfeltet. Kan til en viss grad bruke kunnskapen selvstendig.	Har gode kunnskaper og god evne til selvstendig bruk av kunnskap. Viser god evne til refleksjon over læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.

D	Nokså god.	Oversikt over de viktigste kunnskapselementene mangler. Kan ikke bruke kunnskapen selvstendig.	Har begrensede kunnskaper og noe evne til selvstendig bruk av kunnskap. Viser noe evne til refleksjon over læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.
E	Tilstrekkelig	Tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kan ikke bruke kunnskapen selvstendig.	Tilfredsstillende minimumskravene til kunnskap, men anvender kunnskapen på en uselvstendig måte. Lavt refleksjonsnivå om læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.
F	Ikke bestått	Mangler både detaljkunnskap og oversikt.	Utilstrekkelige kunnskaper om læringsmål, fagets egenart og lærerens rolle i forhold til barn og unges læring og utvikling.

3. Om utviklingsoppgaven

Utviklingsoppgaven må være bestått for at studentene får fremstilles til muntlig eksamen (se punkt 4. Om muntlig eksamen for ytterligere presisering av dette).

Utviklingsoppgaven er en av to deler som den avsluttende eksamen ved PPUA består av. Utviklingsoppgaven skal være forankret i undersøkelser knyttet til praksis og studentens pedagogiske og didaktisk-teoretiske refleksjoner knyttet til dette og egen profesjonsutvikling. I utviklingsoppgaven skal studenten skriftlig dokumentere evne til teoretisk forankret praksisrefleksjon, og således kople de tre studieemnene: pedagogikk, fagdidaktikk og praksis.

Utviklingsoppgaven skal ha et personlig preg og representere viktige utfordringer, utviklingsområder og temaer som er aktuelle og relevante for studenten i sin lærerprofesjon. Dette innebærer at data som benyttes i utviklingsoppgaven bør bygge på beskrivelser og erfaringer fra praksis utført av studenten selv (uavhengig av PPUA-studiet), i direkte tilknytning til veiledning eller relevante pedagogiske opplevelser fra praksis tilknyttet PPUA. Metoder for datainnsamling ved PPUA anbefales derfor å være metoder tilsvarende det en lærer ville benyttet i sin egen profesjonelle utvikling, eksempelvis aksjonslæring, «lesson study», observasjoner (av situasjoner, av elever, av medlærere, etc.), praksislogg og refleksjoner og intervju. Studenten må sørge for at behandlingen av data innsamlet i forbindelse med utviklingsoppgaven følger forskningsetiske prinsipper om anonymitet og konfidensialitet (jf. [Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora](#) (NESH)).

Oppgaven skal

- Være forankret i egen praksis- og profesjonsutvikling
- Anvende pedagogiske, didaktiske og metodiske relevante begreper, teorier og litteratur som knyttets til beskrivelser av egne praksisundersøkelser (se eksempler på metoder nevnt over)
- Ha en introduksjon som aktualiserer oppgavens tema, viser og begrunner problemstillingen(e), oppgavens avgrensning, samt tydeliggjøring av oppgavens videre innhold og struktur

- Vise evne til problematisering, kritisk drøfting og selvstendig vurderingsevne
- Ivareta kravet om relevant og korrekt kildebruk, jf. referansestil APA 7th ed. (se kildekompasset.no)
- Ha mellom 8000-10000 ord (uten referanser), 1.5 i linjeavstand, sidetall, font i Times New Roman, str. 12 eller Calibri, str. 11 og nummererte overskrifter og underoverskrifter
- Ha referanser som én alfabetisk sortert liste over all litteratur brukt

Oppgaven **kan** ha følgende struktur på innhold.

Forside i henhold til [HiØ sin mal](#) som inneholder:

- Oppgaves tittel
- Fullt navn på student
- Fag og fagkoder
- Dato
- Antall ord
- **Automatisk generert innholdsfortegnelse**
- **Introduksjon** → aktualisering av oppgavens tema, begrunnet problemstilling og tydeliggjøring og forklaring av denne, oppgavens avgrensning, samt tydeliggjøring av oppgavens videre innhold og struktur
- **Tidligere forskning** på aktuelt tema (kan også løftes i innledning)
- **Kontekst** → f. eks. litt om skolens karrekater og kontekst relevant for dataen eller temaet som tas opp
- **Teori** → pedagogisk, didaktisk og praksisrelevant litteratur for oppgavens tema
- **Metode** → pedagogisk, didaktisk og praksisrelevant litteratur
- **Funn/analyse**¹ → sett i lys av pedagogisk, didaktisk og praksisrelevant litteratur
- **Diskusjon** → belyser implikasjoner av funn og analyse for studentens egen utvikling som profesjonell lærer
- **Avsluttende kommentarer** → oppsummering av oppgaven, kritisk blick på arbeidet og frempek på studentens egen profesjonelle utvikling
- **Referanser** → én alfabetisk sortert liste over all litteratur brukt

3.1 Veiledning for bruk av karakterskalaene for utviklingsoppgaven ved PPUA (HiØ)

Under følger veiledning for bruk av karakterskala for utviklingsoppgaven ved PPUA. Denne følger kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier for lærerutdanning (se tabell ovenfor) og studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag (PPUA) sine til enhver tid gjeldende læringsutbytter etter bestått emne (se lenke i dokumentets innledning):

A. Utviklingsoppgavens tema er avgrenset på meget overbevisende måte og oppgaven viser at kandidaten behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk, og hvordan dette er relevant for praksis på en solid og overbevisende måte. Problemstillingen(e) er fruktbar(e) og

---

¹ I utviklingsoppgaven ved PPU for allmenne fag ved HiØ kan funn og analyse veves sammen. Generelt står studenten ganske fritt til å velge hvilke kapitler hen ønsker utviklingsoppgaven skal bestå av, samt rekkefølgen av disse.

relevant(e) i forhold til kildeutvalg og metode. De teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et høyt nivå, og er anvendt på materialet på en tilsvarende overbevisende måte. Kandidatens kjennskap til relevant kildemateriale er meget god. Fremstillingen er klar, resonnerende og presis. Utviklingsoppgaven viser både et overblikk samt relevante detaljer i forhold til de problemstillinger som er reist. Begrepsbeherskelsen er meget god og anvendt konsistent. Utviklingsoppgaven er preget av en høy grad av selvstendighet². Kandidaten behersker de formelle sider meget bra. Språket er presist.

B. Utviklingsoppgavens tema er avgrenset på overbevisende måte og oppgaven viser at kandidaten behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk og hvordan dette er relevant for praksis godt. Problemstillingen(e) er fruktbar(e) og relevant(e) i forhold til kildeutvalg og metode. De teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et godt nivå, og er anvendt på materialet på en tilsvarende overbevisende måte. Kandidatens kjennskap til relevant kildemateriale er god. Fremstillingen er klar, resonnerende, diskuterende og presis. Utviklingsoppgaven viser både et overblikk samt viktige relevante i forhold til de problemstillinger som er reist. Begrepsbeherskelsen er god. Utviklingsoppgaven er preget av en høy grad av selvstendighet. Kandidaten behersker de formelle sider bra. Språket er i det store og hele presist.

C. Utviklingsoppgavens tema er avgrenset på tilfredsstillende måte og oppgaven viser at kandidaten behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk, og hvordan dette er relevant for praksis på en rimelig god og hensiktsmessig måte. Problemstillingen(e) er til dels fruktbar(e) og relevant(e) i forhold til kildeutvalg og metode. De teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et forsvarlig nivå, og er anvendt på materialet på tilsvarende vis. Kandidatens kjennskap til relevant kildemateriale er middels god. Fremstillingen er stort sett klar og presis, men mer resonnerende enn diskuterende. Utviklingsoppgaven viser tilfredsstillende overblikk og en del detaljkunnskap i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er rimelig. Utviklingsoppgaven oppviser tilstrekkelig grad av selvstendighet. Kandidaten behersker stort sett de formelle sider. Språket er brukbart, men til tider noe upresist.

D. Utviklingsoppgavens avgrensning er noe upresis og oppgaven har klare hull i kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk og kunnskapsstoffet og dets relevans for praksis er ikke tilstrekkelig relevant. Problemstillingen(e) er tilsvarende uklar(e). Forholdet til kildemateriale er til dels uavklart og problematisk. Metodeanvendelsen er stort sett akseptabel. Kandidatens kjennskap til relevant kildemateriale er under middels godt. Fremstillingen er ujevn eller preget av uklarheter, og utviklingsoppgaven er mer refererende enn resonnerende. Utviklingsoppgaven viser en del viktig detaljkunnskap og noe overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er ujevn, tidvis svak. Utviklingsoppgaven demonstrerer noe, men ujevn, teoretisk refleksjon. Utviklingsoppgaven er lite selvstendig, eller selvstendigheten er basert på noe sviktende metodiske og teoretiske refleksjoner som gjør problemstillinger lite relevante og fruktbare i forhold til materialet. Kandidaten behersker de formelle sider under middels godt. Språket er ofte uklart og mindre bra.

---

² Om selvstendighet: selvstendighet i denne sammenheng viser til hvordan studenten klarer å bruke kilder, sette kilder og perspektiver opp mot hverandre og på bakgrunn av dette eksplisitt vise hvordan hen forholder seg til dette som en profesjonell lærer.

E. Utviklingsoppgaven er uklart avgrenset, og det mangler klare problemstillinger og relevant kunnskapsstoff i pedagogikk og didaktikk og viser liten relevans av dette i forhold til praksis. Kandidatens kjennskap til kildemateriale er dårlig. Metodeanvendelsen grenser mot det uakseptable. Fremstillingen er svak eller preget av uklarheter, og utviklingsoppgaven har et refererende preg. Utviklingsoppgaven viser noe viktig detaljkunnskap og noe overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er svak. Utviklingsoppgaven demonstrerer ikke teoretisk refleksjon. Utviklingsoppgaven er lite selvstendig, eller selvstendigheten er basert på meget sviktende metodiske og teoretiske refleksjoner. Kandidaten behersker de formelle sider dårlig. Språket er ofte uklart og mindre bra.

F. Utviklingsoppgaven mangler klare avgrensninger, problemstillinger og relevant kunnskapsstoff i pedagogikk og didaktikk og mangler relevans for praksis. Kandidaten kan ikke anvende metode eller teori på forsvarlig vis. Kjennskap til relevant kildemateriale er preget av tilfeldighet. Utviklingsoppgaven mangler både viktig detaljkunnskap og overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er svak. Utviklingsoppgaven demonstrerer ikke teoretisk refleksjon. Kandidaten behersker ikke eller meget dårlig formelle sider. Språket er ofte uklart og mindre bra.

3.2 Karaktersetting for utviklingsoppgaven

Intern- og ekstern sensor setter karakter på utviklingsoppgaven i Inpera i forkant av den muntlige eksamen. Karakteren teller 50 % hver og slås sammen med karakteren på muntlig eksamen, etter gjennomført muntlig eksamen. Kandidaten får vite karakteren på utviklingsoppgaven senest tre dager før muntlig eksamen.

Det er den samlede karakteren for utviklingsoppgaven og muntlig eksamen som føres på vitnemålet.

4. Om muntlig eksamen

Før studentene kan møte til muntlig eksamen må de ha fått bestått-karakter på Utviklingsoppgaven. Dersom en student får ikke-bestått på utviklingsoppgaven, skal han/hun få beskjed gjennom eksamenskontoret innen tre dager før de er satt opp i muntlig.

Muntlig eksamen ved PPUA kan gjennomføres fysisk eller digitalt. Det er satt av 45 minutter til hver student ved muntlig eksamen, som omfatter både *pedagogikk, fagdidaktikk og praksis.*

Målet med den muntlige eksaminasjonen er å hjelpe og støtte studenten til å på best mulig måte kunne vise sine kunnskaps-, ferdighets- og generelle kompetanseområder, jamfør studieplanen. For å kunne sette rett karakter må muntlig eksamen ivareta flere temaområder og vise bredden pedagogikk, didaktikk og praksis. Derfor skal den muntlige eksaminasjonen være en samtale mellom intern sensor, student og ekstern sensor. Det er den interne sensoren som skal lede an samtalen.

Gangen i muntlig eksamen

1. **Fokus på utviklingsoppgaven:** Studenten gjør en kort redegjørelse (valgfri fremførelse) for sin utviklingsoppgave og reflekterer kort rundt styrker og svakheter

ved denne som studenten kan ha oppdaget i ettertid (maks 3 minutter). Sensorene stiller spørsmål relatert til oppgaven (cirka 7 minutter). Totalt 10 minutter.

- Fokus på studentens øvrige kompetanseområder:** Intern sensor leder an en faglig samtale med studenten og starter med utgangspunkt i hva studenten har sett på som spesielt interessant, lærerikt og utfordrende i studiet. Samtalen retter så blikket mot øvrig pensumlitteratur og er knyttet til tema og læringsutbyttebeskrivelser i studieplanen. Ekstern sensor kan følge opp med oppklarende oppfølgingsspørsmål for samtalen ved behov underveis. Totalt inntil 35 minutter.
- Fokus på karaktersetting:** Etter at den muntlige eksaminasjonen er gjennomført, forlater studenten eksaminasjonsrommet, mens sensorene diskuterer karakteren. Deretter kalles studenten inn og får en begrunnelse for karakteren gitt på utviklingsoppgaven, samt karakter og begrunnelse for oppgitt resultat på den muntlige eksamenen. Det er ekstern sensor som gir begrunnelsen.

Dersom intern og ekstern sensor ikke er enige om karakter på muntlig eksamen, kan studenten bli kalt inn igjen til ytterligere og direkte oppfølgende eksaminasjon.

4.1 Veiledning for bruk av karakterskalaene for muntlig eksamen ved PPUA (HiØ)

Under følger veiledning for bruk av karakterskala for muntlig eksamen ved PPUA. Denne følger kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier for lærerutdanning (se tabell ovenfor), samt studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning allmennfag (PPUA) sine til enhver tid gjeldende læringsutbytter etter bestått emne (se lenke i dokumentets innledning):

A. Kandidaten viser at hen behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk, og hvordan dette er relevant for praksis på en solid og overbevisende måte. Kandidatens teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et høyt nivå, og kandidaten evner å drøfte praksisrelevante problemstillinger på en tilsvarende overbevisende måte. Kandidatens kjennskap til relevant pensumlitteratur er meget god. Den muntlige fremstillingen er klar, resonnerende og presis. Kandidaten viser både et overblikk samt relevante detaljer i forhold til de problemstillinger som er reist. Begrepsbeherskelsen er meget god og anvendt konsistent. Kandidatens muntlige prestasjon er preget av en høy grad av selvstendighet (se fotnote om selvstendighet lengre opp). Språket er presist.

B. Kandidaten viser at hen behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk og hvordan dette er relevant for praksis godt. Kandidatens teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et meget godt nivå, og kandidaten evner å drøfte praksisrelevante problemstillinger på en meget god måte. Kandidatens kjennskap til relevant pensumlitteratur er god. Fremstillingen er klar, resonnerende, diskuterende og presis. Kandidaten viser både et overblikk samt viktige relevante temaer i forhold til de problemstillinger som er reist. Begrepsbeherskelsen er god. Kandidatens muntlige prestasjon viser høy grad av selvstendighet. Språket er i det store og hele presist.

C. Kandidaten viser at hen behersker kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk, og hvordan dette er relevant for praksis på en rimelig god og hensiktsmessig måte. Kandidatens teoretiske og metodiske refleksjoner ligger på et godt nivå, og kandidaten evner å drøfte praksisrelevante problemstillinger på en god måte. Kandidatens kjennskap til relevant pensumlitteratur er middels god. Fremstillingen er stort sett klar og presis, men mer

resonnerende enn diskuterende. Kandidaten viser tilfredsstillende overblikk og en del detaljkunnskap i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er rimelig. Kandidaten oppviser tilstrekkelig grad av selvstendighet. Kandidatens språkbruk er brukbart, men til tider noe upresist.

D. Kandidaten er noe upresis og viser klare hull i kunnskapsstoffet i pedagogikk og didaktikk, og viser ikke tilstrekkelig hvordan dette er relevant for praksis. Kandidatens kjennskap til relevant pensumlitteratur er under middels god. Den muntlige fremstillingen er ujevn eller preget av uklarheter, og er mer refererende enn resonnerende. Kandidaten viser en del viktig detaljkunnskap og noe overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er ujevn og tidvis svak. Kandidaten demonstrerer noe, men ujevn, teoretisk refleksjon. Kandidaten viser tien grad av selvstendighet og viser noe sviktende metodiske og teoretiske refleksjoner som gjør problemstillinger lite relevante og fruktbare i forhold til samtalen. Språket er ofte uklart og mindre bra.

E. Kandidaten mangler relevant kunnskapsstoff i pedagogikk og didaktikk og viser liten relevans av dette i forhold til praksis. Kandidatens kjennskap til pensumlitteraturen er dårlig. Den muntlige fremstillingen er svak eller preget av uklarheter, og har et refererende preg. Kandidaten viser noe viktig detaljkunnskap og noe overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er svak. Kandidaten demonstrerer ikke teoretisk refleksjon. Kandidaten viser liten grad av selvstendighet og viser meget sviktende metodiske og teoretiske refleksjoner. Språket er ofte uklart og mindre bra.

F. Kandidaten mangler relevant kunnskapsstoff i pedagogikk og didaktikk og viser dermed ingen relevans av dette for praksis. Kandidaten kjenner ikke til pensumlitteraturen kildemateriale og hens refleksjoner er preget av tilfeldighet. Kandidaten mangler både viktig detaljkunnskap og overblikk i forhold til feltet. Begrepsbeherskelsen er svak. Kandidaten demonstrerer ikke teoretisk refleksjon. Kandidatens språk er ofte uklart og mindre bra.

4.2 Karaktersetting for muntlig eksamen ved PPUA (HiØ)

Intern- og ekstern sensor setter én selvstendig karakter for muntlig eksamen som så slås sammen med karakteren på utviklingsoppgaven som de allerede har satt i Inspera, direkte etter gjennomført muntlig eksamen. Karakterene på den muntlige eksamen teller 50 %. én karakter.

Det er den samlede karakteren som føres på vitnemålet.

5. Klage på karakter?

Som student har du rett til å klage på karakteren. Se [HiØ sine nettsider om Begrunnelse og klage på karakter](#) for mer informasjon om dette.